

Marca Hispanica - Conquesta de Jaume I de Kitab Ta'rih Mayurqa

Autor:

Data de publicació: 23-10-2017

966. Ambaixada de Borrell II a Al-Hàkam II. Obsequi de 100 espases dels "francs" -catalans-, molt famoses i temudes.

1090. En el testament del comte Ermengaud de Gerp atorgat el 1090, donava al seu fill, entre altres coses, "una espasa rescatada en 2000 mancusos de molt bon or de València"

1233. Jaume I esmenta l'espasa anomenada Tisó (forjada a Montsó) en el setge de Borriana

1274. Espasa del cavaller en Soler de Vilardell (Espasa de Vilardell). Una espasa considerada màgica, "de virtut" o "constil-lada". Les seves qualitats de tall indiquen un procés de fabricació molt reeixit.

1370. Testament de Pere el Cerimoniós. Espasa de Sant Martí i espasa de Vilardell. També les espases Tisó, Triveta, Clareta i Cistall.

El 1433 a Barcelona, en el "Llibre dels consells" del gremi d'espasers s'indica la manera de trempar les fulles de les espases. En el foli f_099r i altres del "Llibre gremial dels espasers" es parla de "confrare ho confraressa". Aparentment una dona podia pertànyer a la confraria dels espasers.

Potser només com a esposa o viuda d'un espaser.

1474. El mestre d'esgrima mallorquí Jaume Ponç fou autor d'un tractat publicat a Perpinyà, considerat desaparegut. La pèrdua apparent de l'obra de Jaume Pons és molt estranya. Hi havia un manuscrit a la Biblioteca del Escorial l'any 1931.

1541. Espasa de Francisco Pizarro, fabricada a València per l'armer Mateo Duarte.

1781. Per a l'armament del Presidio de Santa Bárbara (Califòrnia) es desestimen les espases de Toledo -"que se quiebran en combate"- i es demanden espases alemanyes, valencianes o de Barcelona, més adequades per a tasques militars.

La invasió islàmica del 711: una demostració breu i divulgativa

Article escrit a arrel de la Ha de l'espasa d'en Miquel Llauradó

Chronology of bladed weapons: Revision history - Wikipedia

Introducció: per què no és possible negar la invasió musulmana

Imaginem la Península Ibèrica l'any 711: uns tres milions d'habitants, majoritàriament visigots i hispanoromans.

Davant d'això, els contingents que travesssen l'estret de Gibraltar no són multitudinaris: parlem de centenars o uns pocs milers de guerrers.

Això no invalida la invasió; al contrari, la fa perfectament plausible. A l'edat mitjana, un exèrcit reduït però disciplinat (com també ho vaser el dels normands a Hastings), podia derrotar forces molt més nombroses si aquestes estaven dividides, mal dirigides o immerses en guerres civils, com era el cas del regne visigot.

Els primers contingents berbers i àrabs:

travessen Gibraltar,

derroten exèrcits visigots,

avancen cap al nord,

i en poques dècades arriben fins a Poitiers, on són aturats per Carles Martell cap dels francs (732).

Després estableixen el califat de Narbona, que dura quaranta anys, mentre els francs recuperen territori i formen la Marca Hispànica. Tot això només és possible si hi ha una força exterior real, no una “revolució interna”.

A més a més, les fonts parlen de naus capaces de transportar uns 100 guerrers, perfectament plausibles per al segle VIII. No calen exèrcits massius: n'hi ha prou amb contingents reduïts però professionals, com en moltes altres conquestes medievals, com va ser el cas de la conquesta normanda d'Anglaterra, iniciada per William the Conqueror a la batalla de Hastings que va posar el "Dieu et mon droit" a l'escut de Gran Bretanya.

Un cop establert el domini islàmic:

la població visigoda passa a ser mozàrab,

conviuen cristians, musulmans i jueus,

i per accedir a càrrecs administratius cal abraçar l'islam.

Això només té sentit en un règim polític imposat des de fora, no en una evolució interna del cristianisme visigot.

Fonts primàries que desmunten les tesis dels que neguen la invasió musulmana de la península ibèrica
La tesi d'Ignacio Olagüe (1974) —segons la qual no hi va haver invasió islàmica i que l'islamització d'Hispania va ser un procés intern— queda desmentida per les fonts primàries musulmanes, independents i externes. Tres testimonis són especialment contundents.

1. El manuscrit d'Algèria: *Kitab Ta'rih Mayurqa*

Aquesta crònica andalusina, trobada a Algèria i traduïda al català, descriu la història de Mayurqa dins el món islàmic medieval. El text parla de:

governadors enviats des de Damasc,

expedicions militars i navals procedents del Magrib,

i una administració clarament externa i imperial.

Això és incompatible amb qualsevol “islamització interna”. Només té sentit si hi havia un poder islàmic exterior real actuant sobre la Península i les Balears.

2. Gala de caballeros, blasón de paladines: un text àrab traduït a Algèria

Aquest llibre, traduït al francès per un funcionari colonial a Algèria, prové d'un original àrab i conserva memòries històriques musulmanes sobre al-Andalus.

Un episodi clau és:

966: Ambaixada de Borrell II a Còrdova davant Al-Hàkam II

Els catalans ofereixen al califa:

100 espases dels "francs",

forjades a les fargues dels francs dels Pirineus,

considerades millors que les de Damasc.

Aquest detall és devastador per a la tesi d'Olagüe:

Els musulmans anomenen "francs" als catalans,

i no "visigots",

el fet d'anomenar-los "francs" només té sentit si els catalans i els andalusins no comparteixen un origen comú.

Si tots fossin "hispans islamitzats", com diu Olagüe, no tindria cap sentit que els àrabs els anomenessin "francs", un etnònim clarament extern i europeu.

A més a més, el llibre descriu relacions diplomàtiques i militars entre dos poders diferents, no entre faccions d'un mateix poble amb religions diferents.

3. La literatura de viatges islàmica

Els geògrafs i viatgers musulmans medievals descriuen al-Andalus com:

una província de l'imperi islàmic,

governada per emirs i califes,

amb connexions constants amb el Magrib, Egipte, Síria i Bagdad.

Al-Edrisi al seu "Viatge a l'Islam" diu el 1035 que a Xàtiva fan el millor paper de tot l'Islam que fins i tot l'exporten a Damasc. La tècnica del paper la van portar els àrabs des de la Xina

Aquestes fonts no tenen cap interès a "justificar" una invasió ni a parlar d'ella: simplement la donen per feta, perquè forma part de la història general de l'expansió islàmica.

Conclusió

Quan es comparen:

la demografia,

la logística militar,

l'expansió territorial,

l'administració islàmica,

i les fonts musulmanes externes,

la conclusió és clara: hi va haver una invasió exterior. Petita en nombre, però decisiva en efectes.

El *Kitab Ta'rih Mayurqa*, Gala de caballeros, blasón de paladines i la literatura de viatges islàmica confirmen que la presència islàmica a la Península no va ser una evolució interna, sinó el resultat d'una conquesta i expansió política procedent del món islàmic.

Aquesta és la clau: les fonts primàries, quan parlen, desmunten els mites.

Manel Capdevila (2017)